

Om Oldemors sanglege

Hvad definerer vi som Sanglege?

I Oldemors sanglege har vi valgt at definere sanglege som sange med tekst, melodi og bevægelse samt et element af fysisk eller social interaktion mellem børnene; eks. rundkreds-dans, partnerdans, en dramatisk fortælling, en fangeleg mv.

En af styrkerne i de gamle sanglege er, at de kan leges uden rekvisitter. Det eneste, du skal bruge, er en gruppe børn eller voksne, der har lyst til at lege.

Traditionelt har man leget sanglege ude og inde. De er blevet overleveret fra familie til familie, fra vej til vej, fra baggård til baggård og er ofte blevet sunget uden akkompagnement.

Som sangene forsvinder fra skolegårde og legepladser, forsvinder sangenes forankring i børnelegen. Hvis sanglegene skal være en fast del af børnelivet, skal sangene bruges og forankres i hverdagen.

Derfor har vi med Oldemors sanglege optaget de gamle sanglege, så børn og pædagoger kan støtte sig op ad indspilningerne i indstuderingen og i legen af de gamle sanglege.

Når I har lært sanglegene, kan I fortsat lege sanglegene til indspilningen, eller I kan lege dem uden akkompagnement ude på legepladsen, ligesom man gjorde dengang oldemor var barn.

De udvalgte sanglege

I udvælgelsen af sanglege til Oldemors sanglege har vi fokuseret på at vælge sange med varierende udtryk: forskellige cirkelformationer, positioner, deltagermuligheder, energier, vekslen mellem rammesat bevægelse og fri bevægelse.

Derudover har vi valgt en blanding af kendte sange, som de voksne kender fra barndommen samt glemte skatte, som ikke så ofte ses brugt.

Noget andet vi også skelede til var, hvilke sanglege der allerede er dokumenterede med gode indspilninger og dermed allerede er klar til brug i børnehaven.

Udover de seks indspillede sanglege vi har med i projektet Oldemors sanglege, har vi lavet en liste med andre sanglege, som I kan dykke ned i for yderligere inspiration:

Find Spotifyplaylisten:

<https://open.spotify.com/playlist/0oGExHPP3Ykz1z8sWpXOYd>

- Jeg gik mig over sø og land
- Bjørnen sover

- Bro bro brille
- Rits rats filiongongong
- Fingerpolka (Med hænderne sir vi klap klap klap)
- Der kom en mand fra det røde hav
- Så går vi rundt om en enebærbusk
- Tinge-linge-later
- Er det dig, der har taget min gedebuk
- Skorstensfejeren
- Mallebrok er død i krigen
- Tag den ring og lad den vandre
- Napoleon var en tapper kriger
- Seks raske piger i en ring
- En pige gik i enge
- I haven der har jeg et pæretræ
- Jeg gik mig rundt i ringen
- Først kommer sommeren
- Tre små soldater
- Nappe, nappe bjørneskind

Rundkredsens

Mange af de gamle sanglege har rundkredsen som udgangspunkt. Det kræver rumfornemmelse og koncentration at gå rundt i rundkreds uden at overhale hinanden. Prøv derfor at lege med rundkredsens muligheder. Afprøv hvilke størrelser rundkredsen kan have, hvor hurtigt den kan bevæge sig, om den kan gå begge veje rundt, om man kan gå rundt i rundkreds med lukkede øjne, gå ind mod midten og ud igen.

Måder man kan deltage på

I de gamle sanglege kan man deltage på mange måder. Man kan synge, råbe, tælle, danse, lave fagter, lave skuespil, snakke om historierne mm. Man kan gå ind i midten, og man kan være en del af gruppen. Man kan vente på tur, og man kan træne sit mod.

At være i midten

I nogle børnegrupper vil alle prøve at være i midten, i andre børnegrupper er børnene lidt mere tøvende. I kan med fordel lade alle børn i rundkredsen prøve at gøre det, som barnet i midten skal udføre, inden I synger sangen. Prøv at sidde som den farlige ulv eller den onde heks, prøv at flyve rundt som en påfugl mellem træerne.

Nogle børn har brug for at have en ven med inde i rundkredsen. Det kan gøre det nemmere at være på, og så har barnet måske fået mod på at prøve at gøre det alene næste gang. Nogle grupper har behov for, at den voksne prøver først og viser vejen med stor indlevelse. I må endelig ændre i legene, så de passer til jeres børnegruppe.

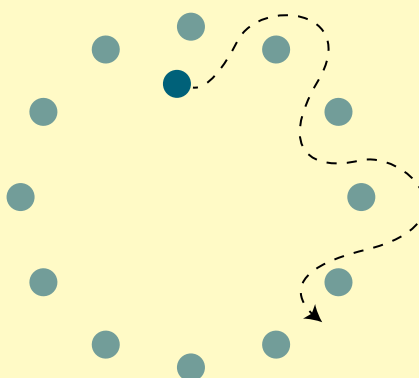
Flyv lille påfugl

Alle børn danner en rundkreds. Ét barn udvælges som påfuglen, der skal ud at finde sig en mage.

1. vers

I rundkredsen står børnene med hinanden i hænderne og løfter samtidig armene op over hovedet, som var de trækroner i skoven. Påfuglen flyver ind og ud mellem børnenes arme.

Flyv lille påfugl
Hjemad vil du,
Hjemad vil du,
Hjemad vil du
Flyv lille påfugl
Hjemad vil du,
Hjem igen

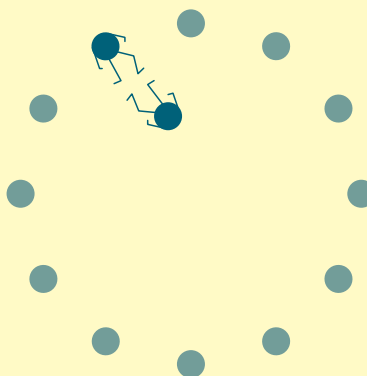

På "Hjem igen" standser påfuglen foran det barn, den er nået til. Dette barn bliver nu påfuglens mage.

2. vers

Påfuglen danser foran sin mage, som bliver stående i rundkredsen. Alle danser: Sparker med benene fremad skiftevis. Variation: Tramp/vrik/fri dans foran magen.

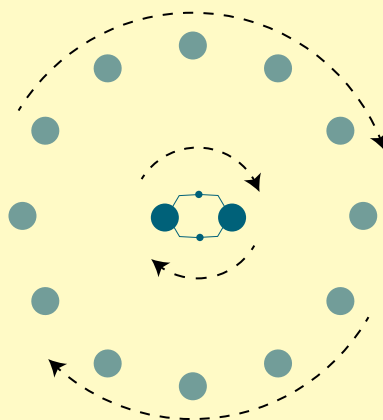
Tog sig en mage
Ib-skip-skalle
Akke-makke-dalle
Ib-skip-skalle
Tog sig en mage
Ib-skip-skalle
Akke-makke-dalle

Fortsættes på næste side

3. vers

Påfuglen og magen går ind i midten af rundkredsen, tager hinanden i hænderne og danser rundt. Rundkredsen går rundt om påfuglen og magen.

Til sidst går påfuglen og magen tilbage i rundkredsen, og en ny påfugl udvælges.

De dansede sammen
Ib-skip-skalle
Akke-makke-dalle
Ib-skip-skalle
De dansede sammen
Ib-skip-skalle
Akke-makke-dalle

Aktiviteter rundt om sangen:

- Lad alle børnene flyve under "træerne". Lad eventuelt 3-4 børn prøve på samme tid. Afspil sangen imens, så børnene bliver bekendt med melodien.
- Snak om de ord børnene måske ikke kender: Hvad er en påfugl? Hvad er en mage?
- Brug tid på at lære vrøvleordene: "Ib-skib-skalle og Agge-magge-dalle".

Ud at gå to og to

- en fangesangleg

Ungarsk folkesang. Dansk tekst: Fin Alfred Larsen
Tekst og melodi i fangelegen: Sofie Christiansen

Alle børn danner en rundkreds. Ét barn udvælges som ulven, der skal sidde i midten og fange et barn til sidst.

1. vers

Ud at gå to og to
I den grønne skov
Men pas på, der bor en ulv
Nu går den på rov

Mellem græs og blomsterflor
Ligger den og glor
Lyt til mig,
løb din vej
Ellers ta'r den dig

Auuuuuu (ulvehyl)

Åh nej, åh nej, den fanger dig
Åh nej, åh nej, den fanger dig
Rundkreds, rundkreds, kom hen til mig
Rundkreds, rundkreds, så går vi igang

Rundkredsen tager 4 skridt ind mod midten
Rundkredsen tager 4 skridt tilbage
Rundkredsen tager 4 skridt ind mod midten
Rundkredsen tager 4 skridt tilbage

Hånden skygger over øjnene - spejder ud

Hånden bag ørerne - vis at du lytter
Løb på stedet

Stå stille og hyl op i luften

Fangeleg

Rundkredsen dannes på ny

Spilleregler:

- Inden I leger legen, aftaler I, hvordan man fanger. Holder man fast, eller skal man blot røre? Måske I har en god måde, I plejer at gøre det på.
- Aftal hvem der bliver den næste ulv. Er det den, der blev fanget, eller vælger den voksne et barn? Må man prøve at være ulv flere gange?

Forslag til aktiviteter rundt om sangen:

- Rammesætning: Vi skal ud i skoven og gå en tur. Hvad kan vi se ude i skoven? Lad børnene byde ind.
- Træn at gå 4 skridt frem og tilbage i rundkredsen uden musik:
Først 4 skridt frem - pause - 4 skridt tilbage - pause. Gentag dette tre-fire gange.

Per Syvspring

Formationen i denne sangleg er ikke vigtig. I kan danse i en rundkreds eller stå fordelt ud på gulvet. Der skal være plads til, at børnene kan komme ned og ligge på knæ.

Per Syvspring tæller med kroppen på en lidt anderledes måde:

- 1: Den ene hånd på kinden
- 2: Den anden hånd på kinden
- 3: Det ene knæ i jorden
- 4: Det andet knæ i jorden
- 5: Den ene albue i gulvet
- 6: Den anden albue i gulvet
- 7: Hænderne trommer på gulvet

1. vers

Har I aldrig set Per Syvspring danse
Har I aldrig set Per Syvspring danse
I tror han ikke danse kan,
Men han danser som en adelsmand
Og det var en...

Fri dans

Den ene hånd på kinden

2. vers

Har I aldrig set Per Syvspring danse
Har I aldrig set Per Syvspring danse
I tror han ikke danse kan,
Men han danser som en adelsmand
Og det var en
Og det var to...

Den ene hånd på kinden
Den anden hånd på kinden

Versene gentages indtil I har talt til syv med kroppen, som beskrevet øverst.

Dernæst synges sangen igennem med forskellige helkropsbevægelser, hvor ordet "danse" skiftes ud som beskrevet på næste side.

Fortsættes på næste side

(Sangen synges igennem syv gange)

Ordet “danske” skiftes ud med de nedenstående:

- 1. og 2. vers: Hoppe
- 3. og 4. vers: Trampe
- 5. og 6. vers: Liste
- 7. vers: Løbe

Forslag til aktiviteter rundt om sangen:

- Start med at tælle til syv som beskrevet øverst.
- Snak om ordet “adelsmand”. Hvad betyder det? En meget fin og rig mand. Leg med det kropslige udtryk: Hvordan mon en adelsmand danser?

Variationer:

- I første halvdel af sanglegen kan man danse fri dans, eller man kan lave en form for spejldans, hvor enkelte børn skiftevis får lov til at vise, hvordan børnegruppen skal danse.
- Hvis I er udenfor, hvor I ikke vil ned på knæ, kan I klappe på kroppen, f.eks. hoved, kinder, brystkasse, mave, numse, lår, fødder.

Tornerose

Inden denne sang synges, udvælges tre børn, som på skift skal ind i rundkredsen, når deres rolle nævnes: Tornerose, den onde fe og den unge kongesøn.

I sangen danner børnene en rundkreds med forskellige formationer. Hvis der ikke står noget beskrevet om rundkredsen, kan I stå stille eller gå rundt i ring.

1. vers

Tornerose var et vakkert barn
Vakkert barn, vakkert barn
Tornerose var et vakkert barn
Vakkert barn

Tornerose står i midten og viser sig frem
Rundkredsen går rundt om hende

2. vers

Hun boede på det høje slot...

Tornerose står fortsat i midten og viser sig frem
Rundkredsen løfter armene højt op

3. vers

Så kom den onde fe derind...

Feen går ind til Tornerose på truende manér

4. vers

Nu skal du sove i hundrede år...

Feen lægger en hånd på Torneroses pande, og Tornerose lægger sig ned og sover. Til slut går feen tilbage i rundkredsen

5. vers

Så voksed op en tjørnehæk...

Tornerose sover
Rundkredsen løfter armene og går helt tæt sammen mod midten

6. vers

Og tjørnehækken blev så stor...

Tornerose sover
Rundkredsen bliver så stor den kan

7. vers

Så kom den unge kongesøn...

Den unge kongesøn galopperer ind til den sovende Tornerose

Fortsættes på næste side

8. vers

Nu skal du ikke sove mer'...

Kongesønnen prikker til Tornerose. Tornerose vågner og strækker sig. Til slut går kongesønnen og Tornerose tilbage i rundkredsen.

9. vers

Og nu skal alle more sig...

Rundkredsen danser hurtigt rundt i ring

10. vers

Og det hele var et eventyr...

Alle klapper

Til sidst falder alle om på gulvet, og slapper af.

Forslag til aktiviteter rundt om sangen:

- Afprøv de forskellige rundkredsformationer, inden I synger sangen. Stor/lille rundkreds, rundkreds med armene i vejret.
- Dramatiser hvordan de tre roller opfører sig: vær Tornerose, der viser sin kjole frem, tag "fy-fingeren" frem og vær den onde heks, galopér afsted som kongesønnen.
- For bedre at kunne forstå og huske teksten, kan I læse eventyret om Tornerose højt.
- Snak om, hvad der sker hvornår og hvorfor: Den onde fe blev vred og ked af det, fordi hun ikke blev inviteret med til festen.
- Snak om den sproglige forskel på at være "ond" og "ung"; de kan lyde som hinanden!

Og ræven rask over isen

Og ræven rask over isen
Og ræven rask over isen
Så får vi lov
Så får vi lov
At høre malerens vise
Og når han maler
Og når han står
Og når han maler
Og når han står
Og når han maler
Og når han står
Og når han drejer sig i dansen

Alle børn danner en rundkreds, og hele rundkredsen går rundt mod højre med hinanden i hænderne, mens verset synges.

På "vise" standser rundkredsen
Når vi synger *maler*, males med store armbevægelser ud i luften
Når vi synger *står*, stiller alle sig stift med armene ned langs siden

Her drejes rundt om sig selv imens man klapper 4 gange

Rundkredsen tager hinanden i hænderne og næste vers synges.

I de næste vers synger vi om:

- Vaskekone der vasker - og vi lader som om, vi vasker på et gammeldags vaskebræt.
- Jægeren der skyder - og vi lader som om, vi har et gevær.
- Malkepigen, der malker - og vi lader som om, vi malker en ko.

Forslag til aktiviteter rundt om sangen:

- Rammesætning: start med at forestille jer, at I er små ræve, der går rundt i byen og ser hvilke mennesker, der bor der. Det er vinter og koldt, og rævene er nysgerrige.
- Så "tøffer" rundkredsen afsted, let og elegant som en ræv. Hvor hurtigt kan I tøffe afsted, uden at rundkredsen brydes?
- Snak med børnene om hvad en maler, vaskekone, jæger og malkepige er. Findes erhvervet stadig? Havde man vaskemaskiner i gamle dage?
- Hvis I leger sangen uden musik, kan I selv finde på, hvad man mere kan møde i byen.
- Arbejd med det kropslige skift mellem de bløde bevægelser, når I *maler* og den stive bevægelse, når I *står*

Skomagerpolka

Først den ene vej
og så den anden vej

Og tju, og tju

Og skoma'rdreng
(*det hele gentages*)

skoma'rdrengen er et svin
For han drikker brændevin
(*gentages*)

Børnene inddeles i par to og to overfor hinanden. Lav evt. en rundkreds og del derefter børnene op i makkerpar.

Lav et "hjul" med armene (som i *hjulene på bussen*): Først fremad og så tilbage

Armene bøjes og armene føres bagud på "tju" mens fødderne stamper skiftevis

Klap på de tre stavelser i *Sko-ma'r-dreng*

Parret danser rundt i en armkrog (man tager fat omkring sin makkers højre arm ved albueleddet med sit eget albueled) og danser rundt om hinanden.

Variation: parret tager hinanden i hænderne og danser rundt.

Forslag til aktiviteter rundt om sangen:

- Lad børnene øve at danse i armkrog: tag fat i hinanden i armkrog, dans rundt, stop, kom tilbage i armkrog, dans rundt mv. De voksne går rundt mellem børnene og hjælper. Det er sværere, end man lige tror, og skal øves nogle gange. Men når man kan det, er det bare sjovt.
- Snak om teksten: Hvad laver en skomager? Hvad er brændevin?

www.oldemorssanglege.dk

Alle sange kan også høres på Youtube eller diverse streamingtjenester: Spotify, Apple Music, Yousee, TDC musik mv. De findes ved at søge på Oldemors Sanglege.

Lyd:

Sofie Christiansen (sang)

Clara Aaholm (klaver)

Teknik: Stine Drejer

Mix/master: Jacob S. Worm

Video:

Klavs Kehlet Hansen (www.khklavs.dk)

Oldemors sanglege er skabt i samarbejde mellem
Børnekulturhuset i Aarhus, Musikflyveren og Favrskov Musikskole

Oldemors sanglege er støttet af Region Midtjylland og BUPL

midt
regionmidtjylland

BUPL